

Nyheter

De flesta samer uppger att de mår bra, både fysiskt och psykiskt. Foto: Björn Larsson Ask

Smärta vanligare hos samer

De flesta samer uppger att de mår bra, både fysiskt och psykiskt. Men en större andel är drabbade av värk i kroppen, allergi, tankar om att ta sitt liv och kränkning-
ar än i befolkningen i stort. Det visar den första nationella folkhälsoundersökningen bland samer i Sverige.

Enkätstudien har besvarats av 3 658 samer och är gjord av Folkhälsomyndigheten i samarbete med en forskargrupp vid Umeå universitet.

73 procent uppger att de har en god allmän hälsa och 87 procent skattar sitt psykiska välbefinnande som gott. Det är i nivå med befolkningen i övrigt. Men det finns vissa skillnader.

Det är till exempel en större andel samer än av befolkningen i övrigt som uppger att de har värk och smärta i olika delar av kroppen, astma och allergi samt övervikt och fetma, säger Marjan Vaez, utredare vid Folkhälsomyndigheten i ett pressmeddelande.

Det är också en större andel samer som uppger att de någon gång övervägt eller försökt att ta sitt liv, fortsätter Marjan Vaez.

Problem med stillasittande mer än tio timmar om dagen och riskkonsumtion av alkohol och rökning är mindre bland samer än i befolkningen i stort, visar undersökningen.

TT

Kvalitetsspalten: Dags för den här redaktören att ta sin Mats ur skolan

Jag tar min Mats ur skolan". Så har kvalitetsredaktören skrivit till några av SvD:s flitigaste externa korrekturläsare med anledning av att veckans spalt blir hans sista. Men ska man tro på det rätta svaret i ett språkquiz nyligen så är idiomet inte korrekt använt.

Kvalitetsredaktören har inget behov av att "ta sig ur en farlig situation". Att ta sig ur en besvärlig situation, ett svar som många läsare hellre hade sett, är det heller inte fråga om. Snarare är det så att allt kul har ett slut och nu har redaktören för den här spalten haft sitt lilla roliga. Det är dags, helt enkelt.

Ett exempel på att ett idiom med tiden kan förlora lite av sin ursprungliga betydelse.

Jag (det är nog första gången som kvalitetsredaktören inte refererar till sig själv i tredje person) kliver alltså av och nya ruttiner ska på plats. Mejladressen

som tidigare har stått här under försvinner och ersätts av en ny.

"Vi är tacksamma för påpekanden som rör oriktig svenska och bristande språkkänsla. Korrektur- och språkdel rättas dock endast i undantagsfall i kvalitetspalten." Så står det i det i spaltens automatiska mejlsvar, en formulering som har följt spalten allt sedan SvD:s förste kvalitetsredaktör svors in i december 2007. Sedan dess har det alltså glidit iväg, men fokus i fortsättningen blir betydande faktafel som kräver en rättelse. Kvalitetsredaktörens (hmm, nu är vi där igen) lekmanamässiga utvecklingar om språk får ni klara er utan.

När jag tog det här jobbet lovade jag, kanske inte helt överlagt och framsynt, att alla som hör av sig med e-post ska få svar. Det löftet har jag också, med något enstaka undantag, hållit.

Det handlar om i runda slängar 3000 konversationer på ett år.

Utspridda över veckans alla dagar och kvällar. Nu blir den före detta kvalitetsredaktören tvungen att skaffa sig ett liv ...

Nåväl, ett mycket stort tack till er alla där ute som har bidragit med rättelser och andra funderingar – i stort sett allt i den här spalten har genom åren haft en läsare som upphovsman eller dito-kvinna. Ibland har ni varit rätt skarpa i tonen, men det har vi säkert förtjänat.

Till sist ett exempel på hur en vaken läsare kan ge upphov till en rättelse som annars inte hade kommit på pränt. "Den propagandabild för Wagnergruppen som publicerades på sidan 25 i lördagens tidning är otvivelaktigt prorysk, men däremot inte rysk. Texten är förvisso skriven med det kyrilliska alfabetet, men tycks vara serbiska snarare än ryska", påpekade han.

I bildtexten stod det "Rysk propaganda sprids runt om i Afrika".

En bildsökning på nätet visade att bilden föreställer en muralmålning i Belgrad där någon har försökt måla över texten "Wagnergruppen – ryska riddare". Bilden föreställde visade alltså prorysk propaganda, men den hade inget med Afrika att göra. Härmed rättat, som sig bör.

Thomas Berglund
Kvalitetsredaktör

Fakta | Hit kan du vända dig

■ Har du hittat en uppgift i tidningen som inte stämmer?

■ Mejla rättelser@svd.se och ange även vilken publiceringssdag och sida det rör sig om.

Veckans rättelser

Nyheter

■ I artikeln "Svenskt genombrott ger hopp för parkinsonsjuka ..." (26) uppgavs att personer som utvecklat sjukdomen hade ansamlingar av leverkroppar på olika platser i kroppen. Rätt är Lewykroppar, en typ av proteinsamlingar.

■ En karta över Afrika som inte var helt korrekt togs bort ur "Ökända Wagner-styrkans plan ..." (25/3) efter att artikeln hade publicerats på webben. Parenthesen (se kartan) följde dessvärre ändå med till pappersutgåvan, vilket skapade viss förvirring.

Vicky Krieps spelar kejsarinnan Elisabeth av Österrike i filmen "Korsett". Foto: Lucky Dogs

Kultur

■ Kejsarinnan Elisabeth av Österrike dog 1898, inte 1890. Fel i recensionen av filmen "Korsett"

(24/3). Och Sissi, som hon kallades, reste nog inte till Tjeckoslovakien, utan till Böhmen, ett historiskt landskap och

tidigare kungarrike som nu är en del av västra Tjeckien. Tjeckoslovakien kom till 1918 (den första republiken).

■ I en intervju med historieforskaren Timothy Snyder (28/3) uppgavs att Volodymyr Zelenskys och Vladimir Putins förnamn är slaviska versioner av det nordiska Valdemar. Namnets etymologiska rötter är dock oklara, enligt Institutet för språk och folkminnen (Isorf) är Valdemar en ombildning av det slaviska Vladimir.

Näringsliv

■ I en artikel 24/3 om dramat kring den

schweiziska Credit Suisse uppgavs att banken UBS har ett marknadsvärde på nästan 57 miljarder dollar. Rätt är 57 miljarder dollar.

■ I faktarutan till artikeln med rubriken "Riksgäldsdirektören: Svenska banker bland de starkare i Europa" (22/3) uppgavs att insättningsgarantin gäller upp till drygt en miljard kronor, 1050 000 kronor, och att de som har större belopp än så på banken tappar resten. Men det är inte säkert att det överskjutande beloppet går förlorat. Korrekt är att det – i värsta fall – riskerar att försvinna.

Kallelse till årsstämma i Sensor Alarm Norden AB (publ)

Aktieägarna i Sensor Alarm Norden AB, 599035-1895, kallas härmed till årsstämman fredagen den 28 april 2023 kl. 09.00 hos Sensor Alarm Norden AB, Sankt Eriksplan 11, Stockholm.

Den fullständiga kallelsen finns tillgänglig på bolagets webbplats www.sensoralarm.se och är också införd i Post- och Inrikes Tidningar onsdagen den 29 mars 2023. Den fullständiga kallelsen skickas kostnadsfritt till aktieägare som så begär och uppger sin postadress. Beställning kan ske per e-post till martin.norseback@sensoralarm.se.

Rätt att delta och anmälan

Aktieägare som önskar delta i bolagsstämman ska

- vara införd i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken torsdagen den 20 april 2023, och
- anmäla sig till bolaget senast fredagen den 21 april 2023 skriftligen till Sensor Alarm Norden AB, Sankt Eriksplan 11, 113 20 Stockholm. Anmälan kan också göras per telefon 072-729 06 51

eller per e-post martin.norseback@sensoralarm.se. I anmälan ska uppges fullständig namn, person- eller organisationsnummer, aktieinnehav, adress, telefonnummer dagtid samt ska i förekommande fall, uppgift om ställföreträdare, eller biträde (högst 2) lämnas. Anmälan bör i förekommande fall åtföljas av fullmakter, registreringsbevis och andra behörighetshandlingar.

Förvaltare registrerade aktier

Den som lämnat förvaltare registrera sina aktier måste, för att ha rätt att delta i stämman, genom förvaltarens försorg låta registrera aktierna i eget namn, så att vederbörande är registrerad i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken per avstämningsdagen torsdagen den 20 april 2023. Sådan registrering kan vara tillfällig (s.k. rosträttsregistrering). Aktieägare som önskar registrera aktierna i eget namn måste, i enlighet med respektive förvaltarens rutiner, begära att förvaltaren gör sådan rosträttsregistrering. Rosträttsregistrering som av aktieägare har begärts i sådan tid att registreringen har gjorts av relevant förvaltare senast fredagen den 21 april 2023 kommer att beaktas vid framställningen av aktieboken.

Stockholm i mars 2023
Sensor Alarm Norden AB
Styrelsen